

Пастор З. Речун-Панько
вже в Монреалі (Канада)

Повідомляємо всіх віруючих на скитанні за океаном, що бр. З. Речун-Панько, заступник голови Церковної Ради Укр. Баптистської Церкви в Німеччині, 28 лютого ц. р. покинув укр. табір ім. Лисенка в Ганновері і в першій половині березня щасливо прибув до Монреалю (Канада), де й обняв працю, як пресвітер, у баптистській церкві.

В листі, з дня 17 березня, бр. З. Речун-Панько пише: „Минулого тижня щасливо прибув до берегів Канади. А минулой неділі служив Сл. Божим у громаді на обох Богослужіжнях. Монреальські віруючі з радістю привітали мене, — дуже раді, що Господь вислував їх ширі молитви і помог мені прибути до них”.

На новому місці життя і праці для Господа, сердечно вітаємо бр. пас. З. Речун-Панько і зичимо всього найкращого в Новому Краю та благословінь у служенні Господеві і Його народові.

Вітаємо також і Церкву в Монреалі, якій Господь післав досвідченого і благословленного пастора, бажаємо, щоб Він з ласки Своєї велико благословив діло Своє в монреальській Церкві і силу Духа Святого послав слугі Своєму.

Ред. „Дороги Правди”

Кількома рядками

Редакція „Дор. Правди” отримала від бр. І. Петраша з Аргентини п'ять примірників „Позачинний курс Біблії”, а саме:

- 1) Вступне слово
- 2) 1 і 2 лекція
- 3) Відповіді на важні релігійні питання.

Пастор І. Петраш, як сеньор, довголітній робітник на ниві українського свангелизму, має певні практичні досвіди. Він іще є сьогодні, вже у старшому віці, невпинно працює між нашим рідним народом, розсіяним по широкій степовій Аргентині.

Редакція „Дор. Правди” засилає Йому найсердечніші побажання на Господній ниві.

Повоєнна статистика народів світу

Повоєнна статистика народів світу згідно з релігійним і нерелігійним переконанням є якоюсь хаотичною, такою як сам повоєнний світ.

Редакція „Дорога Правди” має під руками дві статистики, що з'явилися в повоєнній пресі. Перша, за американським обчисленням з 1945 р., друга за обчисленням „Римської Пропаганди Віри”. Порівнюючи одну з другою, дається спостерігти велику статистичну необбалість, несправедливість або просто конкуренцію.

ВИДАЄ: Укр. Баптистська Церква в Німеччині.

Адреса редакції: (13b) München-Freimann, SS-Kaserne, Bl. B 4/45.
„адміністрації: (16) Cornberg über Bebra, Marktplatz 6.

„THE WAY OF TRUTH“ — Monthly of the Ukrainian Evangelical Baptist Church in Germany.

На першу статистику оперлися ОН; воно виглядає ось так:

Християни:	
римо-католики	342.776.663
православні	127.629.986
протестанти (евангельки)	135.610.893

Не християни:	
жиди	15.132.194
магометани	222.877.848

Інші, це бо: будисти, гіндуси, конфуціяни, погани і безвірники	1.318.913.654
--	---------------

Друга статистика, що її подає Римська Пропаганда Віри:

католики	373.569.779
протестанти (евангельки)	185.454.697
православні й інші	143.625.297
магометани	260.288.579
конфуціяни	357.298.982
шіоністи	16.644.000
катехумени	1.489.419
жиди	16.159.212
будисти	213.186.001
гіндуси (браміністи)	257.206.957
погани	126.442.306
безвірники	102.192.900

Ось так виглядає сучасний світ: частина з Богом, частина без Бога, а решта проти Бога.

До християн Ісус Христос каже: „Будьте вірні і відважні; Я світ переміг” (Ів. 16:33).

До поганів каже: „Шукайте Господа, доки можна знайти Його, кличте до Його, коли до вас близько” (Іс. 55:6).

До безвірників (бездібників) каже: „Нехай бездібник путь свою покине... та нехай обернеться до Господа, а Він помилує Його, й до Бога нашого, бо Він на ласку пребагатий” (Іс. 55:7).

А до всіх каже ось що: „Хто несправедливий, нехай ще робить несправедливість, і хто поганий — нехай ще опоганюється. А хто праведний — нехай ще чинить правду, а хто святий — нехай ще освячується. Ото, незабаром приходжу, і зі Мною заплата Моя, щоб кожному віддати згідно з ділами його” (Об. 22: 11 — 12).

А на кінець каже: „Бо як блискавка та вибігає зі сходу й являється аж до заходу, так буде й прихід Сина Божого — Ісуса Христа” (Мат. 29:27). І ще: „І як людям призначено один раз умерти, потім же суд” (Жид. 9:27).

Український вчений —

доцент німецького університету

Молодий український орієнталіст Омелян Пріцак, член Української В. Академії Наук, у березні цього року захистив у геттінгенському університеті докторську дисертацію під називою „Караханідські студії”.

Докторську дисертацію п. Пріцака заразовано філософічним факультетом геттінгенського університету за габілітаційну і автора притягнено як доцента до викладів у університеті.

(Укр. Вісті)

РЕДАГУЄ: КОЛЕГІЯ

РІК III.

КВІТЕНЬ—ТРАВЕНЬ.

Ч. 4—5

Ісус Христос

«Іменя, що вище над кожне ім'я» [Фл. 2:9].

Твое ім'я найкраще всіх імен на світі!
В Його красу вникають анголи святі,
Про Нього серафими шестикрилі, світлі,
Похвальні пісні співають висоті.

Про Нього мерехтять безчислені зорі,
Віщає проміністе сонце з дня на день,
Про Нього виграє у хвилях своїх море,
Йому пташиний світ не жалує пісень.

Про Нього повідають: поле, гай і квіти,
Зелена трава й старій дуби,
Засніжена зима і гоже тепле літо
І струмок, хлюпочучи в долині без журби.

Про Нього перед сном шепочуть малі діти,
Його на схилку літ і старець призыва
В покорі перед Ним схиляєсь мудрець
І гречкосій в свитині славу віддає.

І грішник на землі, отримавши прощення,
Ім'я Твое хвалить за дар святих Небес.
І славлять Його всі наслідники спасення.
Твое, Христос, ім'я — це чудо із чудес.

Іл. Тарасюк

усім

співробітникам і читачам «Дороги Правди», Церковній Раді, місійним працівникам і членам Української Євангельсько-Баптистської Церкви в Німеччині, Українському Місійному і Біблійному Товариству Канади й Америки та його директорові Мгр. Я. Гоміньюкові, Ректорові і студентам Укр. Біблійного Інституту в Канаді, всім віруючим розпорощеним по чужині та в Краю, та всьому Українському Народові —

Веселих Свят Світлого Христового Воскресіння

б а ж а с

Редакція «ДОРОГИ ПРАВДИ».

**Відгук читачів
„Дороги Правди“**

В. П. Редакціє. Не можна втерпіти, щоб не привітати Вас з натуральним друком журналу „Дорога Правди“. Дай Боже, щоб як найбільше тих, що заблудились на теперішньому світовому бездорожжі, знайшли і пізнали дорогу правди, яку вказав нам сам Господь Ісус Христос.

Тепер наймогутніші особи цього світу вже не знаходять способу, щоб уникнути катастрофи. Коли сильні світу цього заклопотані цією найважливішою справою, шукають виходу, покладаючись на мілітарну силу, — єдиний шлях до розв'язки сучасного важкого питання та шлях до миру, це — наука Христа — Св. Євангелія. Як не силкуються, як не ппнуться різні політики та ідеології новітніх ідей, щоб доказати правоту матеріалістичного світу, змушені вертатися до науки Христа.

На еміграції читаю все: журнали, газети, книжки усіх видань та напрямків, але душою відпочив і заспокоївся, лише читаючи Ваш журнал „Дорога Правди“.

З цим пересилаю Вам 3-місячну передплату і прошу ласкаво висилати журнал „Дорога Правди“ на мою адресу.

Щастя Вам Боже!

Ф. Карпенко

Дорогі брати!

Журнал „Дорога Правди“ за місяці січень і лютих, що я прочитав, дуже мені сподобався, бо все, про що є у ньому написано, — правда. Я дякую Богові, що Ваш журнал мені допоміг більше оцінити Св. Біблію, яку я недавно почав читати. Я зрозумів, що Св. Біблія є Божою правдою.

Я недавно думав прийти до Бога через нашу батьківську віру, але мої зусили були якісно тяжкі і невиразні. Я був дуже невдоволений та багато дечого ненавидів, не тільки моїх ворогів-противників, але було таке, що й моя рідна жінка була мені немилою; а було як таке, що й себе самого ненавидів і в ду-

щі віяло якоюсь пусткою. Як тільки я почав читати Св. Біблію, мені відкрився новий світ. Я чую тепер себе цілком спокійним, помилуваним Богом та вільним від усього, що сумило мою біду душу та непокій мое суміння, думаючи про те: яка буде моя вічність? Тепер я бачу й бажав би, щоб усі люди пізнали Бога та правдиве християнське життя.

Щодо журналу „Дорога Правди“, скажу, що це правдива назва, бо в ньому все, що написане — правдиве.

Висилаю шірочну передплату 20 мар. і прошу мені регулярно висилати „Дорогу Правди“.

Хай допоможе Вам Господь.

С. Струбицький

До наших передплатників

Всіх передплатників ласкаво просимо надіслати до адміністрації „Д. Пр.“ свої точні адреси, чітко написані, друковані письмом. Просимо це зробити негайно.

Передплата „Д. Пр.“ в Німеччині 36 — НМ. на рік. На пів року 18 — НМ. Кожне окреме число 3 — НМ. Гроши слати на адресу:

Rev. T. Nazarenko, (13b)Dillingen [Donau] Luitpoldkaserne, Ambulans 25—b.

Адміністрація „Д. Пр.“

Поправка.

В третьому числі „Дороги Правди“ в статті „Свята Євангелія“ вікрайлись такі помилки:

На 16-тій сторінці 16-тий рядок згори прації стовпець надруковано: вічність її печаль, а має бути: вічність її печать. На цій же сторінці 32-тий рядок згори надруковано: Він має останнє слово. Має бути: Він має останнє слово.

На стор. 17-тій правий стовпець у рядках 5 і 6 знизу надруковано: людський рух. Має бути: людський дух.

Дорога Правди

Український часопис для поширення евангельської думки

РІК III.

КВІТЕНЬ — ТРАВЕНЬ 1948

Ч. 4—5

ВЕЛИКОДНИЙ ПРИВІТ

Голови Церковної Ради Української Євангельсько-Баптистської Церкви

Улюблені діти Божі, Брати та Сестри у Христі, розпорощені по тaborах Ді-Пі в Німеччині, в бельгійських шахтах, британських господарках, канадських холодних лісах, в гарячій Бразилії, в далеких краях Венесуели та Австралії, в багатій Америці та в рідному і милому Краю — Україні, — вітаю Вас нашим традиційним і святым привітом — ХРИСТОС ВОСКРЕС!

У велиcodних числах наших християнських часописів багато пишеться про воскресіння Господа нашого Ісуса Христа, напевно багато чудових думок на цю тему принесе Вам і „Дорога Правди“; тому я зупиняюсь лише на словах Христа до мироносиць, що були сказані після славної перемоги — воскресіння.

I. Його привітання

„Вітаю Я вас!“ (Мат. 28.9).

Це перші слова, якими Христос звернувся до жінок того чудного ранку воскресіння.

Цими словами Христос вітав тих, з ким недавно так трагічно пропався. Це — слова радості, слова перемоги життя над смертю, світла над темрявою, добра над злом, неділі над суботою, і Христа над антихристом.

Печать поломана, камінь від гробу відвалений, сторожа від страху впала мов мертві. — Христа у гробі нема... Радійте! Він воскрес! — „Смерть смерть здолав...“

Нехай же в ранок Христового воскресіння, як задзвонять велиcodні дзвони, — радість велика сповнить Ваші серця, а слова Воскреслого зміцнять Вашу віру в грядуче воскресіння нашого Краю і Народу!

II. Його потіха

„Не лякайтесь! — Цими словами Воскреслій Спаситель заспокоює схильовані серця жінок.

Побачивши воскреслого Христа та почувши слова Його привіту, вони були перелякані несподіваною зустріччю. Тому Він сказав: „Не лякайтесь!“

Сьогодні ввесіль світ знаходиться в непевності, страху та небезпеці. Людство огортає страх перед третьою світовою війною, яка може принести нові знищення та руїни для світу. Непевна майбутність непокоїть серця людей, а особливо непокоїть нас, що знаходимось в діяспорі недалеко загрожуючої нам небезпекі.

Але в цей славний велиcodний поранок, нехай Воскреслій з ласки Своєї овії Ваші серця священним спокоєм, нехай скерує Ваші думки до все-потішаючих слів — Євангелії Воскресіння.

Не лякайтесь! — ворог переможений. „Нехай серце Вам не тривожиться! Віруйте в Бога, і в Мене віруйте!“ — каже Христос. Тільки жива

віра в воскреслого Спасителя розвіває страх, а наповнює сердце спокоєм. Отже: не бійтесь, а віруйте!

ІІІ. Його наказ

„Ідіть, повідомте братів моїх”...

Після запевнення спокою та радості, Христос посилає жінок, щоб вони йшли і сповіщали про чудо Його воскресіння. Як це чудно й велично... Ті, що зустрілися з воскреслим Христом, отримують від Нього наказ: „Ідіть!” Цей наказ небесного Учителя відноситься до всіх, хто пережив у своєму серці чудо власного відродження-воскресіння — іти і сповіщати про те, що Він воскрес! Ми, християни, мусимо бути апостолами та проповідниками Христового воскресіння.

Брати та Сестри! З вісткою Світлого Христового Воскресіння підемо й ми туди, де ще панує морок ночі і смерти, тривоги і смутку. Скажемо, що Христос усіх любить, що Він усім, хто до Нього приходить, дає радість і спокій...

**ХРИСТОС ВОСКРЕС! —
ВОІСТИНО ВОСКРЕС!!!**

Великдень
Року Божого 1948.

Пастор С. Нищук

I. Барчук

Чи Христос дійсно воскрес?

[І. Кор. 15:12—90]

Багато невіруючих заперечують воскресіння Христова, намагаючись доказати, що його цілком не було, і що є воно витвором фантазії, чи просто видумкою учнів Христова. Отже, переглянемо деякі з них доказів, щоб переконатися, наскільки вони обґрутовані.

Знаменитий французький філософ і письменник Ж. Е. Ренан, що жив в 1823—1866 роках, у своїй філософії сполучував повне безвір'я з аристократичним домаганням панування вибраних; цей „знаменитий“ аристократ, „вибранець“ сказав був і таке: „Свідоцтво про воскреслого Бога було дане світові жінкою з розстроеною нервовою системою“. Він мав на увазі Марію Магдалину. Отже, така заява цілком не філософська і не знаменита. Вона є виразом або незнання або шахрайства, цебто свідомого перекручування фактів. Тож увесь християнський світ знає, що в числі свідків про воскресіння був і Хома, котрого треба було спочатку переконати (Іван 20:24—29), і Павло, котрого треба було навернути (Дії 9:1—). Чи ці мужі також мали розстроєні нерви?

А ось другий авторитет: знаменитий німецький письменник Д. Ф. Штраус, що жив у 1808—1874 роках, який ставався порівняти Євангелію з байками,

висловив і таку думку:

„Явління воскреслого Христова були лише грою уяви у Його учнів“. Але чи одинадцять апостолів, а потім ще й 500 інших учнів (І. Кор. 15:5—9) могли мати однакову уяву? А коли б це навіть могло статися, то чому їхні вороги не показали їм тіла Христового й не розвіяли їхньої уяві? Отже, не мали вони чого показати, бо не стало у них тіла Христового, хоч і берегли вони Його. Таким чином бачимо, що і другий „знаменитий“ зовсім не знаменито думав, висловлюючи такі міленькі, не продумані до кінця, думки.

Але тут вони опираються на фарисейську брехню, що, мовляв, учні вкрали тіло Христова, коли сторожа спала (Мат. 28:11—15). Щікаво, що невіруючому далеко легше вірити в явну брехню, ніж в ясну Господню правду (І. Солун. 2:11—12). Бо ж треба тільки хвилинку застновитися, щоб зрозуміти, як безпідставний такий аргумент і як він нелогічний. Чи ж можливо, щоб римська сторожа заснула і то всі вояки до одного? Як могли здисципліновані вояки спати, маючи суворий наказ зберегти тіло Христова? А коли вже, зрештою, поснули, то як вони могли бачити, хто вкраїв тіло Христова? Всім добре відомо, що де побувають

злодії, там остается повний балаган; але попо́тно, котрим був огорнений Христос, осталось у гробі, а хустка з голови була згорнена й лежала в іншому місці (Іван. 20:3—7). Це все показує, що в гробі злодійського поспіху не було. Там робилося все спокійно, не дивлячись на те, що при гробі стоять грізна римська сторожа. Ангол, що відкинув каменя від гробу, не боявся тієї сторожі.

Ще одна думка, яка напрошується при цій нагоді. Апостоли, після ганебної смерті Христа, так були розбиті на дусі, що могли тільки сумувати та плакати (Мр. 16:10): вони боялися навіть своїх земляків (Іван 20:19). Як же ж вони відважилися вкрасти тіло Христове у римської сторожі? Та й навіщо було ім потрібне те тіло? То ж як Христа вбили, то першими зневірились у Ньому Його ж таки учні (Лук. 24:19—25).

Накінець, є ще й такий аргумент, що Христос взагалі не вмер, а був непримітний і що Він в гробі опам'ятався вийшов з нього, сторожа ж подумала, що то Він воскрес.

Подумати тільки: збитий; змучений, скалічений, з пробитими руками й ногами, зійшовши кров'ю, з пробитим боком, сам вийшов з гробу. Як же Він міг ходити тими ногами, що 6 годин були прибиті до хреста? Як Він такими ж руками міг відвалити величезного каменя, якого чотири жінки не надіялися відвалити (Мр. 16:1—4). А що доказують „вода і кров“, які втекли із пробитого серця Спасителя, як не дійсну смерть? Ні, Христос дійсно вмер, але Він дійсно і воскрес. Його після смерті бачили в різні часи осібно 10 осіб із груп, які сягали до 500 душ. Першою Його побачила Марія Магдалина при гробі (Ів. 10:11—18). Другою з'явився Господь Петрові (Лук. 24:34). Потім двом учням по дорозі в Емаус (Лук. 24:13—15). Наступно з'явився 10 апостолам, що замкнені були в кімнаті (Ів. 20:19). Через тиждень знов з'явився Христос апостолам, коли був з ними Й Хома (Ів. 20:26). По певному часі з'явився Господь сіном учням над морем Тиверіадським (Ів. 21:1). Потім побачили Христоса більш ніж 500 учнів одночасно (І. Кор. 15:6). Накінець, бачили Його учні на горі Олівній, як Христос був вознісся від них на небо (Дії 1:9—12). Степан бачив Христоса, як був при смерті (Дії 7:55—56), а Павло при своєму наверненні та в інші часи (Дії 9:3—5; І. Кор. 11:23).

Як могла така маса народу помилитися, або як могло ім усім воскресіння Христа тільки видатись? Коли б це тільки була галюцинація, то двох людей не може мати цілком однакової галюцинації. А тут 500 душ нараз бачили те саме. Та коли б це вони тільки бачили, а то вони іли й пили з Христом по воскресінні (Дії 10:40—41); вислухували Його останні наставлення (Дії 1:4—9); а навіть могли Його доторкатися (Лук. 24:36—40).

Коли б воскресіння не було, то чим можна було б пояснити швидкий перехід учнів Христа від крайнього страху до великої мужності й сміливості, які повстали в них в наслідок воскресіння? Вони не побоялись обвинуватити перево-священиків і синедріон у вбивстві Христа (Дії 4:5—11).

Всі ті свідки Христа тяжко страждали і в муках вмирали за віру в Воскреслого; а люди за ніщо, за брехню не вмирають охоче й добровільно. Ясно, що Христос воскрес й що учні бачили Його, а тому то вони були тим фактом так утвердженні в вірі в Нього, що ніякі сили зла не могли ту віру захистити. Воскресіння Христа — це є один з найбільш доказаних фактів історії. Однак безвірники охоче вірять в Будду, Конфуція, Сократа, Платона, навіть в Гомера, про котрих остались відомості ледве на клаптиках пергаменту, а в Христа, що про Нього осталася велика література Його учнів, вони не можуть вірити, бо то, мовляв, певно все байки. Однак, всі ті документи написані, безумовно, очевидцями, на що вказує внутрішня гармонія тих свідоцтв, хоч і писались вони без попереднього умовлення, що знов видно з позірних суперечностей. Також простота оповідань, без старання прикрасити чи перебільшити, показують, що свідоцтва написані не звичайними писаками, а очевидцями.

Так, Христос воскрес із мертвих, і на цьому факті опирається все наше християнство. Коли б Він не воскрес, надаремна була б віра наша, бо не було б прощення гріхів, не було б доконанне спасіння. Але Він воскрес для оправдання нашого, а тому ми з живою надією звертаємося до живого Спасителя.

Чи живий Він і для тебе, дорогий читачу, чи може ти ще й досі мертвовою вірою віриш в мертвого Спасителя? Навернись до живого, до воскреслого Христа і Він оживить і твоє бідне серце і візволить від мертвих діл.

ТРИЮМФ ВОСКРЕСІННЯ

„Христос Воскрес!“. З цим повним перемогій покликом вістка Євангелії проішла по всіх країнах. Проповідь про хрест є одночасно проповіддю воскресіння (Дії I, 22; 2, 32). Воскресіння Христа є непереможне (Об. 5, 5).

Поворот Відкупителя на небо без тілесного воскресіння був би не до по-

небесного трону могло бути й без тілесного воскресіння, але воскресіння його тіла було потрібне для продовження діла відкуплення. Воскресіння Христа — це цілковита перемога Відкупителя над смертю. Коли б Христос був повернувшись на небо без тілесного воскресіння, Він не був би цілковитим перемож-

думання. Христос був би живий остався, якщо Він безпосередньо після смерті, як Дух був би повернувся до слави Своєго Отця! Як Дух без людського тіла перш того, як Він стався людиною, у всіх еонах (періодах) вічності Він існував на небі і був джерелом і Князем життя (Дії 3, 15; Ів. 1, 4). Ні, продовження Його екзистенції після смерті і вознесіння до

цем смерти. Він був би лише духовно над смертю тріумфував, але Його перемога над матеріальною смертю не була б по царському об'явилася. Його тріумф був би подібний до „двох третіх“ і це була б не цілковита перемога тому, що з трьох частин людини були б лише дві — душа і дух — а тіло до того тріумфу не було б зачислене. Але цього замало.

Без тілесного воскресіння Христос не був би взагалі переможцем.

Смерть не є кінцем існування, лише визволення від тіла, розділення спільнотного перебування духа, душі і тіла. Для того перемога над смертю мусить бути об'явленою в спільному ставленні цієї спільноти, в обновленні органічної гармонії духа, душі і тіла. Без тілесного воскресіння нема взагалі жодного триумфу життя (І Кор. 15, 54—57), без тілесного воскресіння нема жодного овочу перемоги! Перемога над смертю лише

у формі тілесного воскресіння. Слава Господеві, що ми в Його слові маємо свідчення про порожню домовину. Не знаємо гробу Христового, котрий треба б прикрашати квітами, але маємо живого Спасителя, що вознісся на небо та став Владикою життя. Він не тільки є історичною особою, що про Його велич оповідають старовинні книги, але Його присутність і сила щоденно серед нас виявляються.

Пер. Д. Марійчук

Л. Підгорецький

РАНОК

Ранок, темно ще усюди,
Все ще тихо журно спить:
Сплять звірята, птахи й люди, —
Хтось дрогою спішить!..

Хто ж то вранці враз із сонцем,
Як ще гомону не чути? —
То жінки, раненько вставши,
Миро-пахощі несуть.

Не зо співом йдуть — з журбою,
Та й душа у них болить.
Й розмовляють між собою:
„Камінь там важкий лежить.

Камінь вельми є великий,
Треба нам у гріб ввійти,
Тіло миром намастити,
Бо ж Він нас прийшов спасти”.

Ось вже сад, вони при гробі,
Страх серця їх навістив...
Вже не треба сил-засобів, —
Ангел камінь відкотив.

Ось і бачать: вхід вже вільний,
Двоє анголів сидять,

О. Гарбузюк

З піснями мажору весна завітала
Й збудила раптово усе до життя,
У квіти барвистії землю всю вбрала,
І радісне всьому дала почуття.

Чаруюча пісня весни залунала,
І пісню цю звучну почула земля;
Зі сну пробудилася, кайдани порвали,
Не має над нею вже влади зими.

У килим зелений вся вбралася природа,
І пісня італьянки в діброзві бренить;
Усюди, де глянеш, — життя і свобода,
За котрою серце так ніє й тужить...

Ув одіннях білосніжних.—
Сонцем сяє Благодать.

Жінки йдуть і обережно...
Чують голос у цю мить —
Ангол каже: „Не тривожтесь! —
Спас вже в гробі не лежить.

Він воскрес! Устав із мертвих,
Він вам Сам про це казав
Перед тим, як мав умерти.
Він воскрес! Із мертвих встав”!

Ми про це рік-річно чуєм,
Про те чудо із чудес,
Вістку радісну-благую,
Що Христос живе — Воскрес!

Він Воскрес, і що ж, мім брате,
Що ти робиш в чужині?
Чи надалі будеш спати,
Мов мертвєць той у труні?

Весна

Тож доки ще пісня весни скрізь лунає,
Кохай ти, мій друге, весну юних днів,
Хай пісню свободи серденько співає,
Ta звучно бренить хай весняний твій спів.

Хай пісня лунає на славу лиш Тому,
Хто дав цю чарівну весну ранніх днів;
Розквіт життя свого віддай ти лиш Йому,
Для Нього одного щоб спів твій бренів.

I вір, що вже скоро для нас залунає
Та вічна пісня свободи й весни...
Ми віримо в вічність, там воля вітає,
В майбутньому весну ту стрінemo ми!

Гр. Д.**Золотий дзвін****Легенда**

Був день Воскресний! І лунали дзвони, Але щось тихо, тихо й глуховато... І голос линув, линув без гомону, Бо дзвін один в війні зістав щербатий.

Великий день! А люди між собою, — Чогось тихцем: „Христос Воскрес! Славіте!“ Славіте, браття! — з горем і з журбою... Дзвонив дзвін тихо... сумно було в світі.

Бім-бам, бім-бам... дзвонар немов безсилій, Ледь-ледь, бо дзвін ушкоджений, щербатий. Рука дрижала... думав: „Боже мій! Як там дружина й бідні діти в хаті?“

Воскресний день! У хаті сумно й тихо, Убогість сіра... Хліба брак — немає, Про паску, крашанки, щоб думати... лихо... Дзвін тихо дзвонить й гомін не лунає.

О, вірую! Вміть зникнув незнайомий.
Казав про Церкву... Я з думками бився...
Живая Церква... Який же ж той гість дивний?...
Мосяжний дзвін — у золотий змінився.

1946

Д. Марійчук**СИЛА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ**

„Щоб пізнати Христа й силу Його воскресіння“ (Філ. 3,10).

Воскресіння — це чудо. Воскресіння — це факт, виконання якого вимагає надприродньої сили. Коротко кажучи, воскресіння Христа потребувало сили і дає силу. Подібно, як електрична енергія потребує сили (води) і дає силу, чи краще — є тісно силою.

I. Воскресіння Христа було виконане:

1. Божою силою. „Бо хоч Його роз'ято від немочі тіла, але Він воскрес від сили Божої“. „Цього Ісуса воскресив Бог“ (Дії 2,32). Бог є Богом живих і не дав „Своєму святому бачити зотління“ (Іс. 16,10). Тут маємо на вважі невичерпну Божу силу, яку виявив Він (Отець), воскресивши із мертвих Його (Христа) (Єф. 1, 19—20). Що тут іде мова про визволення від тіла смерті, бачимо з Рим. 7,14; 8,53.

Бог — це вічне безпереривне життя (Ів. 5,20) і хто в Нього вірує, хоч умре, буде жити. Хто має живого Бога у своєму серці, той життя вічне має, а хто не має життя вічного, в ньому пробуваючого, той Бога не

І миттю-вміть прийшов хтось, мов з нетління, Сказав: „О, друже, дзвониш щось несміло?“ Хіба не віриш в Боже воскресіння? — Сильніш дзвони, щоб пекло заніміло!“

Я вірю, — сказав він до приходня, Але боюся, страх щось огортає... Непевний я про завтра... Сум свогонді, Бо ще неправда силу в світі має.

Непевний я і не стою на криці, Бо бачу світ, який лежить в руїні... В святинях пусто, повно у в'язницях, І в горі й сльозах ще й моя країна.

Чи віруеш в Христову Церкву, — друже, Живу й святу, який немає зміни? У Бога все можливе — Він все може, Він цього дзвона в золотий замінить.

О, вірую! Вміть зникнув незнайомий.
Казав про Церкву... Я з думками бився...
Живая Церква... Який же ж той гість дивний?...
Мосяжний дзвін — у золотий змінився.

1946

несе“ (Ів. 12,24). Христос — пшеничне зерно.

Зерно, яке спасаюча любов у велику п'ятницю посіяла в землю.

Зерно, яке у великодній ранок зійшло і почало рости до неба.

Зерно, якого золоте стебло в день Вознесіння піднялось до неба.

Зерно, якого колосок в день п'ятидесятниці схилився до землі, щоб розсіяти зерна, з яких була народжена церква. Сила Христового воскресіння об'явилась у воскресінній зрості живої Христової Церкви.

2. У свідкуванні про воскреслого Христа. „І апостоли з дужою силою свідчили про воскресіння Ісуса Господа“ (Дії 4,33). Але, щоб цю силу мати, треба її пізнати і прийняти. Це є найбільший недостаток сучасного християнства, яке має обряд, церемонію, але не має сили й життя Воскреслого Христа. Воскресіння Христа — це печатка на діло відкуплення, а тому воно було одинокою темою проповіді апостолів після воскресіння. Лише через свідкування про Воскреслого Христа, в силі Святого Духа, можуть воскреснути мертві душі. Воскресати від слова „кресати“ — значить запалювати. Іскрою Слова Бог запалює наші серця до нового життя, що сягає поза межі смерті тілесної. Як огонь і вода творять пару (життя) що урухомлює (оживляє) величезні

машини, так сила Воскреслого Христа оживляє нас і робить діяльними для Його слави.

Сільський ткач перший раз приїхав з глухого села до великого міста та відвідав велику ткацьку фабрику. Йому показали багато ткацьких варстатів, що ніби самі від себе працювали: іхні проводи входили в стіну і причина руху всіх машин для мешканця села, не ознайомленого з уживанням електричної енергії, була незрозуміла і виглядала, як чудо. Пізніше, коли він роздумував над тим, що бачив, він зрозумів, що щось подібне діється в і в його житті; якісь невидимі проводи з'єднують його з Всемогутнім Господом, а всі його думки й учинки були вислідом невидимих і йому незрозумілих сил Божих.

Накінець, що найважніше, сила Христового воскресіння обявиться

3. У воскресінні мертвих тіл. Це було те, до чого апостол Павло змагав (Філ. 3,11). „А коли живе у вас Дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, то Той, що підняв Христа з мертвих, оживить і смертельні тіла ваші через свого Духа, що живе в вас“ (Рим. 8, 11). Це місце Святого Писання чудово показує, що участь у першому воскресінні праведних будуть мати лише ті, що в іх серцях живе Св. Дух.

I. Таракюк**Христос Воскрес!**

Христос з мертвих устав,
Життям смерть подолав.
Переможець, навіки панує!
Він печаті порвав,
З гробу камінь упав,
Він життя всьому світу дарує.

Сонце в небі блістить,
В учнів серде горить,
Упілось радощами побіди.
Вони свідки чудес,
Що Спаситель воскрес
І з своїми живе назавсіди...

Рідний краю, проснись!
Глянь кругом, схаменись!
Тебе кличе Воскреслій до волі.
Кайдани він порве,
Твої сльози утрє,
І тобі дасть щасливу долю...

Розцвілися вишні,
В молоці черешні,
До нас сонце весни завітало.
Зеленіє вже гай,
Вітер шепче про май,
А у серді людей життя мало.

Українські лани —
Зеленіють вони,
І життя в них весняне буяє...
Твої ж, краю, сини
В ярмі снять тільки сини,
Твої діти в неволі конають.

Проф. В. Ф. Марціковський

КОЛИ ЛЮДИ СТАНУТЬ БРАТАМИ

(Продовження)

Суспільна цінність релігії

Щоб вірити в людину, потрібно вірити в Бога. Хто тратить віру в Бога, тратить віру і в людину. Отже, розуміємо, що говорить Біблія: Ми втратили одинного через те, що втратили Бога і побажали „зробити собі ім'я!“ Щоби повернутися до людини в інших, як також і в собі, треба повернутися до Бога. Це визначає і знаменита схема авви Дорошія (в „Добротолюбії“): Бог є в центрі кола, а дві людини на двох різних точках обводу кола; рухаючись радіусами до центра, люди наближаються тим самим один до одного. Чим більше люди до Бога, тим більше вони один до одного. „Любов від Бога“ — каже апостол Іван. Чи не тому Христос підтвердив із Старого Заповіту не лише заповід про любов до Бога; при чому любов до Бога стойти у слові Божому на першому місці — бо вона є умовою, що робить нашу любов до людини ущляхетненою, звільненою від егоїзму, надхненою. Справжнє товарищування твориться там, де промовляє щирість, де іскра Божа палахкотить від одного серця до другого. До такої ж самої небесної іскри, що криється в ньому і вони охоплюють полум'ям душі і створюють могутню симфонію світла, що упереджує майбутнє свято правди і любові — коли „Бог буде усе в усьому“. Звідси очевидна суспільна, соціальна цінність релігії. Релігія є сполука з Богом — і в Бозі з людьми. Любов мусить бути величною і лише у Бозі ми знаходимо центр, що підносить нас над усіма перегородками. А також виносить нас, немов могутній приплив океана, що підіймає човни та кораблі, які застягли у береговому муслі: лише він зможе винести нас з наших „чорних колодязів“ на безкраї простори цілосвітніх зносин з усіма і з усім. І цей могутній приплив прийшов. Не ми піднеслися до Бога, а Він прийшов до нас в образі Ісуса Христа. Бог стався людиною, щоби людину підняти до Бога. І дійсно, що зробив Христос в розумінні примерення людини з Богом і сотовінням?

Місія Христа — Євангелія братства

Замирення — Його основна мета. „Щоб усі одно були“ — так молиться Він в своїй первосвященицькій молитві: Христос сам є „мир“. „Він є наш мир“. Він цілковита гармонія проміж Богом і людиною, духом і тілом“. Єрусалим був призначений бути лиш Його прообразом (жидівське слово „Єрусалим“ у перекладі блаженного Єроніма означає „видіння світу“).

А Христос є виконання цих проповідей. Він — „князь світу“ і „начальник спокою“. Він відкриває тайну зносин проміж людьми.

„Де двоє або троє зібрані в ім'я Мое, там Я серед них“. Де атмосфера покори, любові, служіння, там невидимо присутній Він Сам. Цього вірша краще брати у зв'язку, у контексті — він випливає з попереднього вірша: „Поправді також кажу вам, що коли двоє споміж вас погодяться на землі просити про всяку справу, то чого б вони не попросили, те буде ім від Отця Мого небесного; бо де двоє або троє зібрані в ім'я Мое, там і Я проміж них“. Щоб збиратися в ім'я Його, треба „погодитися просити про всяку справу“, у всьому погодитись, цілком покоритися один перед одним до одноістотності. (Флоренський „Стовп і ствердження істини“). Ось тому Христос посылав апостолів удвійку і в цій переображеній двійці лежить частина — молекула живого тіла церкви. Але впокоритися один перед одним можна лише в ім'я Божественного початку, цебто Христа. Чи не підтверджує життя і позитивно і від'ємно цього закону? Чи не тут таємниця щастя або нещастя у родинному і суспільному житті? Де двоє зібрані в ім'я Христа, там він сам проміж... А там, де зібрані в ім'я своє, там злий дух самоствердження і поділу. На одному мітингу промовець робітник висловив глибоко правдиву істину: „Товариші, наша атмосфера пронизана алкотолем ненависті (Самара, 1919)“. Порівняйте це з мітингом натовпу, що наелектрезований злосливістю, яка зосредоточилася на праві кожного, а не на обов'язку або любові, тихий зворушуючий

спокій літургічної соборної сполуки, що являє собою причащення усіх нової Божественної природи, нового тіла і нової крові у Христі. Христос не лише відкрив таємницю сполуки, але також і шлях до цієї таємниці. Щоб бути братами, треба мати одного батька; але щоб прийти до Бога, як Отця, треба зруйнувати перешкоду гріха, що лежить проміж Богом і людиною; треба одержати нову природу, через те, що гріховна винувата природа людини не в стані мати сполуку зі святою сутністю Бога. Христос умер за нас, Він викупив нас кров'ю Свою („що колись далекі були, стали близькі Христовою кров'ю — Єфес. 2:13“).

Брати по крові Адама можуть убити один одного. Брати по крові Христа ладні умерти один за одного. Люди багато пролили крові, прагнучи об'єднатися в ім'я своє на підставі старого егоїстичного я. Але всі ці зусилля нагадують лише працю мітичного Сизифа, що приречений був на вічне вкочування каменя нагору: ледве тільки камінь досягав верхів, він знову скочувався назад. Не можна сполучити разом здібність товарищування і антирелігійну пижу. Вона, як і важкий камінь ненависті, завжди буде тягти вниз самі величні поривання безрелігійних будівників суспільства. Але об'єднання в ім'я Христа завжди переворювало і особисте і суспільно-економічне життя. Пригадаємо досвід єрусалимської громади: „А люди, що увірували, мали одне серце й одну душу і жоден з них не вважав, що з маєтку свого за своє, але все у них було загальне“. Таємниця сполуки і особливо цілковито духовного і матеріального — полягала в тому, що у християн було одно серце. Дальший вірш вказує, звідкіля, з якого джерела випливала ця животворча сила. „Апостоли ж з великою силою свідчили про воскресіння Господа Ісуса Христа, і велика благодать була на всіх іх“... „Не було проміж ними жодного, що потребував би чогось, кожному давали те, що він потребував“ (Дії 4:32).

Найшли розв'язання важкого соціального питання про взаємини особистості і суспільства. Звичайно, нам загрожує небезпека, коли ми, розв'язуючи це питання, впадаємо в одну з двох надмірностей: або ми стверджуємо особистість та її свободу, занедбуючи інтереси і права суспільства, наприклад, анархічний індивідуалізм, або особистість приносимо в жертву суспільству, державний абсолютизм.

У християнській громаді обидва ці елементи: і воля особистості, і авторитет суспільства, воля і дисципліна знаходять своє поєднання в особливому взаємному визнанні, в дусі любові і вільної любовної самопокори, один перед одним в ім'я живого Христа, що воскрес. Тут не має місця ні для пишного самозвеличення, ні для тиранії більшості над меншістю, але панує дух взаємного братського служіння, той дух, що просякає заповіт Христа: „А хто з вас хоче бути великим, — хай буде вам він слугою“.

Додержуючись цього заповіту, християнська громада витворює ту атмосферу служіння, що була в час Тайної Вечері, коли Сам Господь обмив ноги учням. Цей закон зреалізовують і до цього часу на землі: Світ давно б перестав існувати, коли б зникли у ньому любов, служіння і взаємне прощення. Нашаця, дух братерської любові ще не витратився. Але біда в тому лишень, що він таки потроху витрачується...

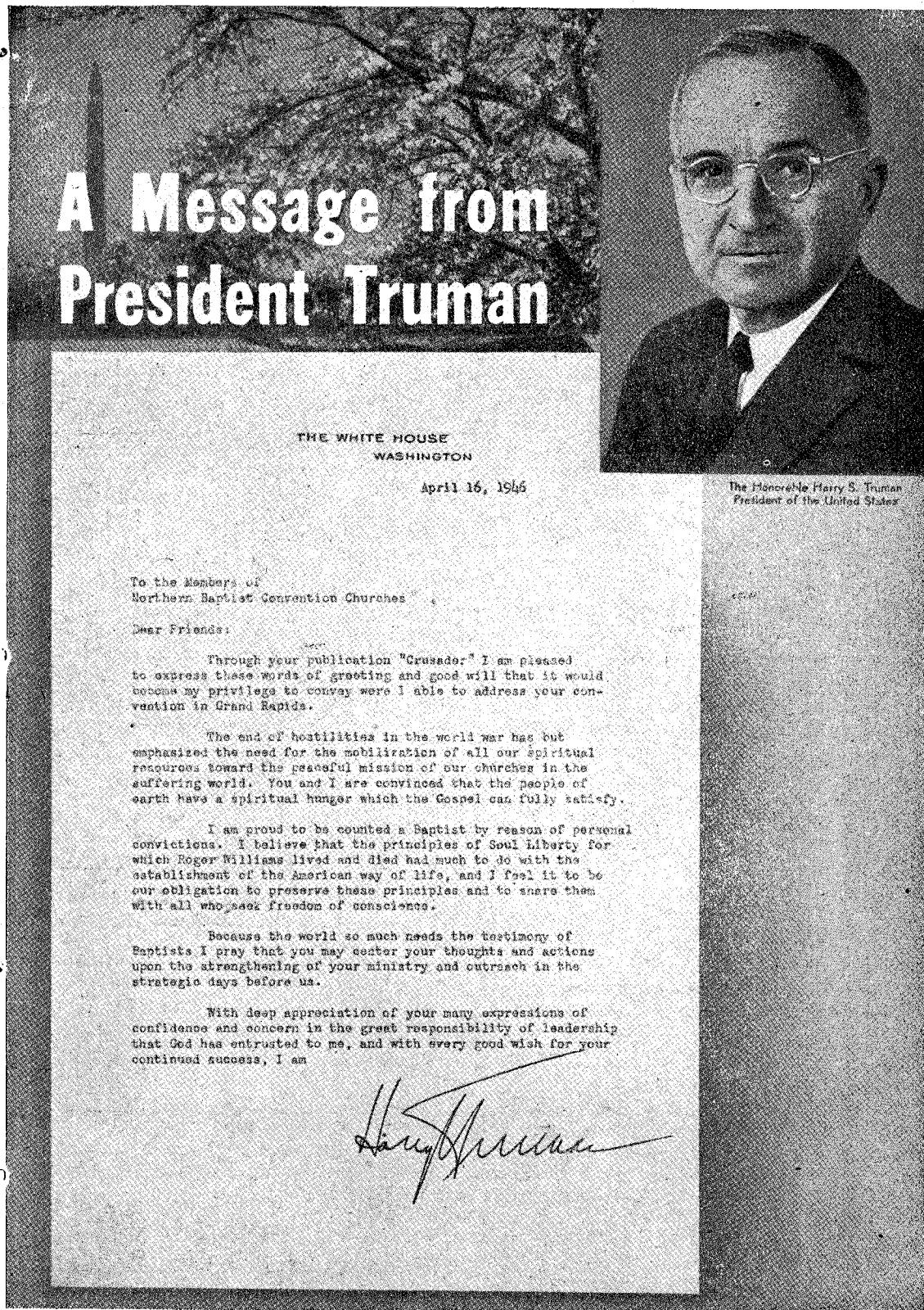
Я знаю дещо про християнські громади, де на практиці переводять принцип — „усе громадське“ („Всегромади“ Євангельських християн).

Сила любові, молитви і радісного служіння у них була така велика, що були неодноразові прояви зцілення через молитви віруючих цих громад, невідйно хворих, припадочних, скорчених і т. п. Атеїсти зі свого боку признають плодотворчість цих громад в культурно-господарчому відношенні*. Якщо ми змислимось в суть релігійного переживання, що народжується з реального навернення до Христа, тоді ми зрозуміємо всю „природність“ цих досягнень. Пригадую досвід багатьох, що пережили свідоме навернення, а також свій власний. Один зі студентів після багатьох років песимізму і лютості, прийшов до Христа, свідчив, що в той час любов так наповнила його серце і йому хотілось „увесь світ обійтися“. Дівчина, що пережила в каятті прощення і що відчула любов Отця, говорить, що цей їй до того часу невідомий зворушливий стан прощення, наповнене її душу любовною самопокорою перед людьми.

(Далі буде.)

Перек. Проф. Т. Гребінка.

* На превеликий жаль, в останні роки ці громади були примусово ліквідовані з огляду на боротьбу з релігією.

Лист Президента Гаррі С. Трумана

Між нашими заграницьними одновізнянами є багато особистостей, що стоять на відповідальних державних становищах. До найбільших з них на сьогодні, без сумніву, належить Президент США — Гаррі С. Труман. На цьому місці друкуємо листа Президента Трумана, скерованого до одного з Об'єднань Баптистських Церков, як доказ, що між великими особистостями світу є люди, які глибоко вірюють у Бога, своє переконання визнають прилюдно та яким справа Євангелії є дуже близька.

БІЛИЙ ДІМ, ВАШИНГОН

16 квітня 1946 р.

До
Членів Північної Конвенції Баптистських Церков
Дорогі Друзі!

Через Ваш часопис «Crusader» з приемністю, користуючи з нагоди, висловлюю мое привітання та найкращі побажання.

Коли б це було можливе, бажав би скерувати Ваші конвенції на шлях ВЕЛИКИХ ЗАВДАНЬ.

Закінчення ворожих змагань у світовій війні ще більше доказало потребу змобілізування всіх духових засобів з метою зреалізування мирної місії наших Церков у стражданницькому світі. Ви і я переконані в тому, що всі народи світу відчувають духовий голод, який лише Євангелія може цілком заспокоїти.

Особисто я гордий з того, що я є баптист з найглибших переконань. Я вірю, що принципи вільності духа, для яких жив і за які вмер Родер Вілліамс, спричиняється багато в побутові, в американському розумінні, шляху життя, яй відчуваю, що це є нашим обов'язком — зберігати ці принципи і поділяти їх з тими, хто шукає вільності сумління.

Тому, що світ потребує свідоцтв Баптистів, молюся за те, щоб Ви сконцентрували Ваші думки та дії для зміцнення Вашої служби в цих переломових часах, які перед нами.

Глибоко оцінюю Ваші многі вислови довіря й відчуваю велику відповідальність у керівничому становищі, яке Бог мені доручив, та бажаю Вам усього найкращого в постійних Ваших успіхах.

Остаюся

Гаррі С. Труман

Іл. Тарасюк

РАДІСТЬ

Всі сили підземні зраділи були,
Коли по стражданнях Христа погребли;
Радили священики, — більше на них
Не буде Христос нападати за гріх.

Аж ось на день третій змінилось все вмить:
Жінкам ангел каже: «До учнів ідіть;
Потіште засмучених: Спас з гробу встав
І всім людям вільне життя дарував!»

Нехай недовірки від жаху кричатъ,
Нехай на гріб Спаса кладуть знов печать,
Та ангели й люди — всі свідки чудес
Свідкують: «Спаситель із мертвих воскрес!»...

Сумуйте законники, плачте тепер,
Бож ви вже гадали: «Він згинув, помер».
Його ж сила смерти зв'язати не змогла:
Вже сонце зійшло, і зникає імла!

Радій же все небо! ти земле,, радій...
Бо вийшов із гробу Спаситель вже твій;
Бо Він не вмирає, навіки живе,
Й усім своїм вірним життя Він дає.

Ф. Луцик

„ЧОГО ВИ ШУКАЕТЕ ЖИВОГО МІЖ МЕРТВИМИ?“

(Лук. 24:5)

З повище наведеним питанням звернулися „два мужі“ в осяяній одежі до наляканіх жінок, коли ті прийшли до гробу, де лежало тіло Ісусове, щоб його намастити олійками. Тяжкий біль безпереривно давив їхне серце по втраті такового їм Учителя. В їхній свіжій уяві ще стояла виразна картина страшної події, яку вони бачили як Його брали на допит, передаючи з рук до рук, а вкінці беспощадні катування, розп'яття і мученича смерть на хресті.

Ціла та подія наповнила серця жінок таким співчуттям, що, не діждавши повного дня, а дуже рано в неділю пішли туди, де Його поховано, щоб віддати Йому останню послугу — намастити тіло Його паошами. Жінки прийшли до гробу і не уявляли собі того, що почують голос: „Нема Його тут, бо воскрес“ (Лук. 24:6).

Згадана подія настільки характеристична своїм змістом, що ми не можемо обійти її мовчкі, не застановивши над нею і не порівнявши її з сьогоднішніми шукачами свого щастя, блукаючими в гробах незнання. Хоч це питання ангола: „Чого шукаєте живого між мертвими“, було спрямоване до жінок в початку християнства, то не помилимось, коли скажемо, що більший відсоток християн знаходиться в подібному стані, — питуючись за мертвими річами, лишають свого Спасителя на стороні.

Шукати чогось і намагатись його здобути, може лише той, хто є певним, що дана річ можлива до здобуття. Схвилювані жінки шукали Ісуса, бо Його знали особисто, та були певні, що Його знайдуть. Натомість ті, що Його не знали чи не хотіли знати, не тільки не шукали, а раділи, що Його нема живого. Так само і сьогодні є дві кляси людей. Одна кляса — це ті, що Ісуса вважають своїм Спасителем. Для них Він є дорогим, і тому часто не числяться з деякою матеріальною втратою, докладають усіх зусиль, щоб Його знайти і з Ним радіти. А друга кляса — це ті, що Ісуса не знають і шукати не хочуть. Його народження, смерть і воскресіння для них є без-

цільне, та не приносить жодної переміни в їхньому щоденному житті. Однак між одною правдиво-шукаючою і другою цілком не шукаючою клясою, є ще одна група людей, яка Ісуса шукає, але не на властивих місцях, себто в гробах, і тому ніколи не може прийти до бажаного душевного спокою. Над цією групою я хотів би коротенько застановитися. В яких же невластивих місцях шукають люди Ісуса?

1. В обрядах. Це значить: люди виконують лише деякі обряди, залишенні їхніми батьками, а їхня святість виявляється в тому, щоб заспокоїти матеріальні потреби. Це є так зв. нормальне християнство, яке не прикладає більшої ваги до цілі приходу нашого Спасителя на землю, а в мертвій формі виконує лише зовнішні обичаї, які нічого не приносять для душі людини. Люди ці рік-річно перед священиком визнають свої гріхи, певні дні у році постять, відбувають далекі подорожі на прощі, щоб віддати честь мощам святих церковних дістойників, а відтак, не знайшовши жодної переміни в духовному житті, повертаються до старого грішного життя. Ап. Павло, напомінаючи галатських віруючих, що вважали на „дні та на місяці, і на пори та роки“, назав ці обходження „слабими та вбогими стихіями“ (Гал. 4,9—10). Відтак просив, щоби від цього відвернулися. Це є гріб, в якому Ісус не знаходиться.

2. В обновленні назовні. Це люди, які себе хотіть показати гарними, побожними, а рівночасно залишаються при старих своїх учинках. Вони можуть частенько відвідувати богослужіння, співати духовні пісні, жертвувати на діло Боже і навіть молитися. Зверху можуть показувати себе чесними, а щоденне життя провадять у грісі. Такими були фарисеї, що на них Христос видав острій осуд, назвавши їх „побіленими гробами, які зверху здаються, а в середині повні кісток трупних та всякої нечистоти“ (Матв. 23,27). Такі люди хай не хваляться, що вони знайшли

Ісуса, та що вони безнастанно туплють у темних гробах.

3. В законі. Це група визнавців, що змагає до виконання закону даного Богом для народу Ізраїльського в Старому Заповіті, і яка хоче здобути спасіння своїми добрими вчинками. Вони стараються догодити Богові приносами відповідної кількості жертв, святкуванням окреслених недільних чи суботніх днів, здергуванням деякого роду страв і т. п. Ап. Павло, звертаючись до тих, що вірили в діла закону, сказав, що це ярмо, „.... що його ані наші батьки ані ми не здолали понести“, та що спасіння тільки через благодать Ісуса Христа, яка дається вірою (Дії 15,10). Той же самий апостол в Рим. 3:20 пише, що „...жодне тіло ділами закону не виправдується перед Ним“. Христос нас від цього звільнин. А хто опирається на цій науці, цей знаходиться в гробі, де Христа нема.

4. У власнім добрім характері. Що це значить? Ми знаємо, що людина з природи є ворогом Божим. І, як уже попередньо було згадано, в Старому Заповіті людина ізраїльського походження, щоб належати до народу Божого, не лише внутрішньо, а й зовнішньо, мусила відрізнятися від інших людей. Для цього був даний наказ обрізання на знак знесення єгипетської ганьби, що тяжіла на народові (Іс. Нав. 4:5—9). Є люди, що своїм зовнішнім виглядом, цебто морально, не зважаючи на свій внутрішній стан, думають бути кращими від інших. Таким був „набожний“ фарисей, що молився: „Дякую, Боже, Тобі, що я не такий, як інші люди...“ (Лук. 18, 11). Ап. Павло до Рим. 7:18 пише: „знаю бо, що не живе в мені, цебто в тілі моїм добре; бо бажання лежить у мені, але щоб виконати добре, того не знаходжу“. А вкінці він навіть жаліється і каже: „Нещасна я людина, хто мене визволить від тіла цієї смерті?“ Із свідчення ап. Павла бачимо ясно, що всякий хто покладається на власне „я“, на свій добрий характер, він є нещасною людиною та шукає Ісуса в гробі, де Його нема.

5. В людській мудрості. Сьогоднішнє модерне покоління своєю зарозумілістю дійшло до того, що Бога і Його мудрість лишають на останньому пляні. Людина своїм розумом утворила свої власні теорії і на-

прямки, роблячи себе таким способом паном свого щастя. І Господь через пророка Ісаю до всіх мудрих цього світу сказав так: „Тим і я з людьми цими незвичайне дивне диво-чудо вітворю, так що мудрість у премудрих іх зникне, її розуму в їх розумах не стане“ (Іс. 29, 14). Тому всі, що покладаються на свій розум, подібні до тих атенян, які поклонялися рукотворним богам і навмання їх шанували (Дії 17, 23). Господь змінив мудрість віку цього на глупоту (І Кор. 1, 20), і хто ще сьогодні свою будуччину трунтує на ідеях людських, напевно не знайде вічно живучого Христа і лишиться в гробі незнання.

Де ж можна знайти Ісуса? — спитає дехто. Відповідь проста. Не в мертвих обрядах, у зовнішній обнові старої людини чи в законі або людській мудрості. Це все в темніх гробах, де Його нама. Знайти Його можна в слові, де Він до тебе промовляє; в природі, що тебе оточує; в твоїй кімнаті, де Він тебе чути хоче; в твоїм серці, де Він сам замешкани хоче. Він каже: „Ось Я стою під дверима і стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною“. (Об'явл. 3, 20). Шукай в покорі з повагою, в широті й безперестанно аж доки не знайдеш (Іс. 55, 6).

Жінки прийшли до гробу, щоб Його намастити паошами, але вони прийшли запізно. Марія — сестра Лазаря вчинила це завчасу (Ів. 12:4—7). Як часто буває і сьогодні спізнена служба Господові. Люди віддають багато дорогоцінних речей як: молодість, красу, здібність, багатство на жертву марним речам, а коли це все страшить, тоді останок своїх сил віддають Господеві. Тому, дорогий приятелю, шукай Ісуса ще доки є час, бо завтра може бути запізно. Віддай своє серце, душу, і всі свої сили Христові живому, що народився, умер і воскрес, і хоче назавжди замешкани в твоїм серці.

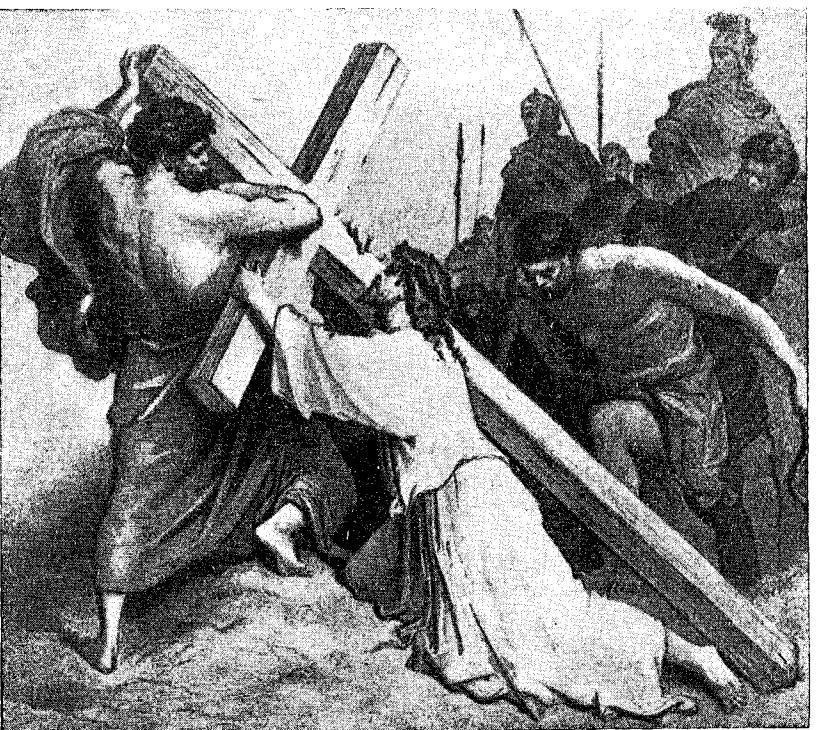
„Коли ж бо Христос не воскрес, тоді ви віра віша даремна, — ви в своїх ще гріхах. Та тепер Христос воскрес із мертвих, — первісток серед спочилих.“

1 Кор. 15:17, 20.

Іл. К.

Кривава дорога Ісуса Христа

Людський Син справді йшов, як про Ньюго написано (Мат. 26: 24). Його дорога була проста. Він не скривив душою на неправду, а прямував завжди до найвищої мети—виповнити всю волю Божу. При Ньому ми не бачимо нічого з цього світу. Він пошанував так, як ніхто інший, усі права людини, а в своїх усіх поступках і всьому діянню зберіг звершенну праведність. Він сміло сказав до своїх ворогів: „Хто з вас може Мені докорити за гріх?“ (Ів. 8: 46). Його життя приносить людству самі добродійства, невичерпні багатства

духа, а Його найчистіша і найдосконаліша любов до близнього, немов сонце зі своєї вишні досягає своїми божественними проміннями найбільшого навіть грішника та зогріває все людство незмінною теплотою своєї благодаті Божої. Він є Син Божий і досконалий Спаситель грішників. У Ньому не знайдено жодного зла. Він чинив добро всім (Д. Ап. 10: 38). Він не мав з чим ховатися перед людьми. Навіть римський офіцер вигукнув від душі: „Він був справді Син Божий“ (Мат. 27: 54).

А що ми, люди, можемо сказати про себе? Коли хочемо сказати про себе тільки, правду, то наше сідооптво про нас буде чорне, як ніч непроглядна; навіть одробинки світла в ньому не буде. Ось який жахливий образ людської природи малює перед нашими очима Святе Слово Боже: „То що ж? Маємо перевагу? Зовсім ні!“

влені Божої слави“ (Рим. 3: 9—18). (Дивись додатково: Ісаї 59: 2—16; 64: 6—7).

І дійсно, якщо ми хотіли б перед Богом сказати про себе щось доброго, то не маємо на це ані одного слова; „щоб замкнути всякі уста, я щоб став увесь світ винний Богові“.

Та люди не сподобали собі Сина Божого. Вони кричали: „Нехай розп'ятий буде“ (Мат. 27: 22). Люди вибрали собі Вараву. „А щож маю зробити Ісусові, що звється Христос? Яке ж зло Він зробив?“ — питався римський Пилат. А темна маса одноголосно кричала: „Нехай розп'ятий буде!“ Так воно й сталося. Син Божий прийняв несправедливий засуд невинної й ганебної смерті, тернового вінця зі Своєї святої голови. Він не скинув, а взяв тяжкий хрест на Свої спасаючі рамена і пішов покірно, як Агнець Божий, кривавою дорогою на Голгофу. А там Він добровільно умер за гріхи людські

(Рим. 4: 25). Натовп розійшовся. Христа поклали до темного гробу. Закрили Його тяжким каменем. Поклали на гріб печать і поставили біля гробу сторожу. Несправедливість, хоч часом тріумфує, але однак боїться. Там, де гріх, немає певності в собі. Темні сили світа відгороджуються від сили Божої всіма можливими засобами. Брутальне царство цього світу спирається на свої марні печаті та на сталеві мечі своїх ненадійних сторожів.

Надходить славний ранок... Зачинає розвиднитися... Бідне людство спить... Воно ж, як порох, як половина, безсиле проти діл Божих. Однак вічна сила Божа ніколи не перестає ділати. Вона руйнує людські пляні, розриває людські засоби, немов павутину, діє пляново, в означений час і завершує усю святу волю Божу. Той, Який сказав: „Нелякайтесь тих, що тіло вбивають, а душі вбити не можуть...“ (Мат. 10: 28) — воскрес силою Божою, вийшов з гробу і сказав: „І був Я мертвий, а ось Я живий на вічні віки...“ (Об'яв. 1: 18). „Дана мені всяка влада на небі й на землі“

Гр. Д.

Безіменні

I не всміхнуться очі, мов би небо,
Материні очі — бідна сиротино...
І хто ж почусь біль і смуток в тебе?
І хто пригорне у лиху годину?

Чиї вуста й гарячий поцілунок
Почуєш ти у радісній хвилині?
Чия сльоза, мов та роса уранці,
Впаде на личко ангольське — дитино?

І хто прикриє і хто приодягне,
Хто дасть взуття, щоб ти не було босе?
Хто в першого головоньку причеше?
Хто в другої сплете русяви коси?

Як бачиш — йдуть: дитинка, батько й мати,
А ти, мов та билиночка у полі...
Зробив то гріх, відтак війна проклята,
Щоб сиротам не бачити щастя й долі.

III.

О, мати-жінко. Що дитя голубиш,
Пестиш її цілуєш, ї любиш своє рідне.
Не перестань і сиріток кохати:
Безбатченків і безіменних бідних.

О, жінко. Ти, що мов квітка рясна,
То ж не позволь, щоб демон в людськім тілі
Не звів тебе і ти в красі не згасла,
Щоб не пішла на згубу й божевілля.

Коли побачиш сироту-дитину,
Прийми її неначе б свою рідну.
Тим звеселиш ти Неньку-Україну,
І виповниш тим волю Божу гідно.

О, матері, моліться й вірте в Бога.
Геть п'янство, нечистість й гріх, і будьте люди.
Гоніть злоbu від вашого порога,
То в світі цім більши сиріток не буде.

Обліваний понеділок

Була тиха Великодня ніч...

В неділю раненько, як тільки почало дніти, з церковної дзвіниці одного повітового міста П. загудів голос одинокого, не дуже великого, дзвони, що якимсь чудом уцілів і залишився на дзвіниці, що його пощадила воєнна хуртовина, і не забрали на воєнні гармати. Цей одинокий дзвін пролунав раннім ранком, зівщаючи вбогим та поневоленим людям про Христове воскресіння.

Сонечко, що ген далеко на сході, виринуло й виглянуло з-за високих гір десь далеко, далеко із безмежного усесвітнього простору і осяло Великодній ранок.

Люди повертали із Церкви-дому молитви — додому.

Діти раділи, що ось-ось скоренько засядуть біля столу, накритого білим святочним обруском, на якому буде приготована смачна їжа. Думали — хоч раз у рік попоїдять смачної білої бабки (булки), крашанок та ще деячого. Дійсно, це було щось надзвичайне, бо майже цілий рік не бачили білого хліба, та й чорного не вистарчало, бо ненаситна та зловіща війна все пожирала, а бідним та безборонним людям давали всього-всього сінько то п'ятнадцять дека хліба на цілий день на одну особу.

Свята Христового Воскресіння для дітей були найчасливішими святами, коли мати дітям спекла гарну білу бабку та деячого печива.

* * *

При вулиці Х. число 52, малий Юрко тільки що по спіданні вхопив свого малого м'ячика, якого йому не дуже давно батько вислав з Німеччини, як святочного подарунка.

* * *

Юрко біг як шалений, біг з великою радістю, мов горобчик скакав по східках з партеру на подвір'я, щоб там зустріти своє нерозривне товариство — Ромця та Валю. Думав він собі: пограємося та погуляемо новим м'ячиком у радісні весняні та Великодні дні. Але був він вельми заскочений, зобачивши, як Ромцю та Валю гірко плакали... Юрко піднесеним голосом сказав до Ромця та Валі: „Ви чого плачете, стоячи ось тут під муром? Та ж сьогодні Великодні Свята. Дивіться, як гарно сонечко світить. Ходіть, будемо гуляти у копаного м'яча. Ось я маю гарного м'ячика, якого мені прислав батько з Німеччини. Дивіться, як гарно сонечко сяє та усміхається з блакитного високого неба!

Ромко та Валя, коли почули такі заохочуючі слова від Юрка, ще більше почали пласти, а слізози так і сливали по рожевих обличчях бідних діток — Ромка та Валі...

Юрко зніяковів. Думав, що буде, мов би той зайчик стрибати по подвір'ї, а тут ось тобі... Й почав розглядатися... Миттю звернув він свій зір у сторону мешкання свого нерозривного товариства, по його молодесенькому ті-

лі перебіг мороз, м'ячик висунувся з його рук, а волосся на голові так і сторчака стало... Він зібачив біля сторохівки мешкання Ромка та Валі виламане вікно, рами лежали біля мешкання разом з потовченним склом та з порозбираними тарілками, та ще деякою кухонною посудою. Усе це лежало якби по якомусь бомбардуванні міста,

Юрко закричав — „Це що!.. Грабівники були у вас цієї ночі, чи що?..“ Раптом підбіг до вікна й зирнув через вікно й зобачив у мешканні Ромцеву та Валін мамусю, що лежала на ліжку з завиненою головою та з синячими попід очима.

Що сталося?..

Юркові вдруге м'ячик висунувся із рук, його дійсно охопив якийсь страх, йому здавалося, що він прийшов з неба до пекла. Валя, сестричка Ромка, плачуучи, оповідала Юркові про все, що сталося у їхній хаті:

„Юрку — сказала Валя — у нас нема сьогодні Великодня. Вчора наша мамуна принесли півторакіограмовий чорний хліб і чотири крашанки: мені, Ромцеві, татусеві і собі. А наш батько прийшов пізно ніччю п'яній, з'їв півхлібини, поїв крашанки та кусень ковбаси, що ми дістали на свята, як святочний приїд. Відтак побив мамуну, виламав вікно, побив посуду і все вижбуляв на подвір'я. Тета наша, що мешкає за стіною, почула крик та стукіт, знала, що батька ніхто не спинить, побігла та й замельдувала поліцію, що батько хотів вкоротити життя нашій любій та безборонній мамусі, — а ми ще малі. Скоренько прийшла поліція та й нашого тата повела до „Іванової хати“ — магістратської в'язниці.

* * *

На другий день, у Великодній понеділок, хлопці та дівчата вганяли один за одним та й обливали одні одних водою, бо про парфуми, як то бувало за добрих часів, і мови не було. Хлопці та дівчата вганялися, усі були веселі та й сміху було немало.

Юрко вже з самого ранку думав про Ромця та Валю. І постановив собі, що ввесь день не буде їсти ні білої булки, ні крашанок, а всю свою частину хотів пожертвувати для своєго нерозривного товариства: Ромця та Валі і їхній бідній мамусі.

Юрко кілька разів поривався сказати свою думку матері, але сумнівався, чи мати на це погодиться. Все таки спромігся на відвагу і сказав: „Мамусю, я сьогодні через цілий день не буду їсти ні білої булки, ні крашанок, ні ковбаси: я буду цей цілий день їсти чорний хліб, а ви дайте мені ту частину, що я маю з їсти, я занесу це Ромцеві та Валі і їхній мамусі, бо вони не мають навіть чорного хліба, а їхня мама лежить хвора у ліжку. Їхній батько прийшов учора дуже пізно вночі, поїв усе, що їхня мати купила на свята та не

тільки поїв, але побив їхню мамусю і вона лежить тепер у ліжку хвора, а бідний Ромцю та Валя не їли спіданку і сумні, як осінь“.

Юркова мати вповні погодилася на пропозицію та на його співчуття до його обездоленого товариства. Вона миттю відкрайла три більші скиби білої, як сонце, бабки, дала три крашанки, три кусники ковбаси та ще по два пластки вудженої шинки.

Юрко обіцяв мамусині руки, поскладав усе гарнесенко до кошика і з великою радістю побіг з цим кошиком до Ромця та Валі й до їхньої хворої та побитої мами, щоб поєднатися разом з ними їхньою недолею та горем у так радісний та веселій день Христового воскресіння.

Ранок другого дня був гарний та соняшний. Сонце сяяло з високого неба й пестило веселих юнаків та діток, що раділи Великоднім

святом, а з ними раділа вся природа, бо це день, день Христового воскресіння.

Безтурботна молодь... хоч у світі було горе, — жорстока та кровопроливча війна, проте молодь та діти скоро забували цю жорстокість, бо вони веселі та радісні як радісна весна. Вони раділи з веселих і щасливих свят — Великодня. Вганяли одні за одними та й обливали одні одних водою... І називали цей день — „Обливаний понеділок“.

Володимир, батько Ромця та Валі у магістратській в'язниці на твердих дошках перевермався з одного боку на другий і помалу сяк-так приходив до противезіння.

Ромцю та Валі разом зі своєю мамусею сиділи біля свого виламаного вікна та потовченої кухонної посуди та й заливалися гіркими слізами.

1943

Л. Забіренко

СКОРБОТНА МАТИ

(ПОЕМА)

I.

Благословенна між женами.
Господь з Тобою, о, Маріє”,
Сказав слова ці вістник Божий
Нової ери у порозі...
Що родиться Господь-Месія.

I Він родивсь, по благодатті
Зійшов на землю цю убогу,
Й терпісту вибрає Він дорогу,
За грішний люд щоб постраждати.
I Ти, як матір з Вифлеєму,
Аж до скорбот хреста самого
Служила вірно Бого-Сину,—
Ділила з Ним сумну дорогу.
Як Спас був хлопчиком малениким,
Ти пильнувала, мов би ока,
Бо в матері любов глибока
І любе в матері серденько.

Коли підріс, мов квітка юнна,
То Ти, як матір — до святыні,
А Він пішов між вчених Юді...
Ти банувала по дитині.
I цілих три дні без упину
Питала Ти в людей прохожих,
Бо ще доріг не знала Божих,
Які зустрінуть Бого-Сина.
I диву дала у святыні,
Як книжним правив Він науку...
Не знала Ти, що ті письменні,
Що Син аж на смерть замучати.
Ой, ні, Ти знала й серце чуло,
Бо в Тебе серде материнє,
Хоч біль томив — воно забуло, —
Рід праведних тут не загине.

Було у дні велично славні,
Коли до Нього люд безмежно...
Тиснувсь неначе б тії лави,
Щоб хоч торкнутися до одежі.

Як ханеянка тяжко хвора,
Як той з Гадару біснуватий,
Як Вартимей сліпий — став зорим,
Як Лазар, — що його воскресив.
І він нікого не відкинув,
Нікого Він не відопхнув,
Бо Він з любовію прибув,
Щоб впавшу рятувати людину.
І Ти й тоді не возгордівши,
Коли Він сяяв в благодаті!
А Ти з боку десь молилася...
Бо в Тебе серце — Ти, як маті.

Коли у Кані перве чудо
Там на весіллі Він вчинив,
Тоді ввесь люд заговорав...
То Ти сказала: „Добрі люди —
Робіть усе, що Він вам скаже;
Й до Нього йдіть, до Бого-Сина,
Бо Він, принісши вам Новину,
І труднощі усі розв'яже”.
Він вам покаже путь до неба,
І правило, як в світі жити,
Як близьнього любити треба
І як душою не кривити.

II.

Коли тепер обходять діти
День матері — велике свято,
Й багато вже не вбачать тата,
То мати ще як сонце світить.
Тепер, як дні скорботні й люті,
Коли у світі ще буруни...
Як серця людські наче б струни,
Аж до сопрано натягнуті.
Тепер як вщерть полилось лихо,
Кривава всюди панорама...
То над колискою десь тихо
Співає пісню — люба мама.
Коли усе вже тратить розум
Й не зна, як виходу шукати,

Вона дитя до серця тулить
І вміс рівень удержати.
Коли тепер і горе й сльози,
Коли ще в полі рев гармати...
Тоді як все стає нечуле,
Тоді бува найчульша мати.
Бува, що син, донька десь в світі
Забули Господа благати;
Але ніколи не забуде
За них молитись рідна мати.
Бува, пішов син в світ між люди,
Батьків забув, сестру та брата,
Проте ніколи не забуде
Про свого сина — рідна мати.
Коли у полі десь могила —
Незнаний вояк — кажуть люди:
Про нього світ увесь забуде,
Ta не забуде мати мила.
Бува іде, і в цю хвилину
Згада про сина — „Боже мицій!
Й мою дитину — положили —
Бог віда де?..“ I корч калини,
Ta й посадить з весняним сонцем,
Нехай росте і зелені...
Хай вітер білим цвітом віс
I гоїть материнне серце.

III.

I знову в путь скорботна Мати
Пішла услід за Бого-Сином,
Ішла й дивилась в небо сине!
Раділа в Божій благодаті.
Ішла й молилася широ Богу
За всіх жінок, сестер в країні,
Щоб мали місце у святині,
Щоб не стояли за порогом.
Бо їм закон забрав свободу,
Були вони мов двоєдущні,
I думали, що вже й бездушні,
I що підрядні у народі.
Бо чула слова великих:
„Блаженні ті, що вбогі духом,,
І якже ж людям їх не слухати
Від Іскупителя Владики.
Блаженні ті, що в світі плачуть,
За правду глум і сміх поносять,
I тихцем часами сльози росять...
Ti Бога вічного побачать.

I хто ж то ті? Так мимоволі
Спитася нині, друже-братьє,
To наша Україна — Мати,
Що для діток бажає волі.

Пішов Ісус у путь блаженну,
Пішла за Ним і люба Мати,

В. Гусарук**Всесвітній Баптистський Конгрес у Копенгагені**

(29-го липня — 3-го серпня 1947 р.)

З надією, з радістю, і з нетерпінням очікували ми приїзду д-ра Рушброка і цілого комітетом урочисто зустріли його в Віденесті у великій залі Біблійної Школи. Д-р Рушброк мав вигляд стомленого старого чоловіка, і ми дивувались, що він ще подорожує й репрезен-

Щоб в праці всюди помагати,
Й вістити праведність надземну.
І чула все вона від Сина,
Що Він зустріне путь тернисту
І меч колом Й серце чисте: —
Він ангол... сонце.. Він невинен.
І дні близились — незабаром
Пророцтва дійсністю ставали,
Юрба збиралася на базарі
І злобну лютість готувала.
І на кого? — Глядить Марія,
I стала декого питати...
Він Назорей — Ісус — Месія?..
„Він Назорей“ — почула Мати: —
„Він Назорей! О, Боже мицій!
За те, що вбогих Він голубить?“
Юрба немов би люті хвилі,
Юрба лютує... Мати любить...
Юрба щотільки ось: „Осанна!..“
Одежу й цвіти — у неділю...
Сьогодні п'яна, як з похмілля,
З киями йде до Гевсеману.
A Син пішов туди молитись
Із учнями... Хвилини ходу...
Чи ще поверне до господи?
Матірне серце стало битись...

На друдий день — Спас в казематах,
Й судді жорсткі — Сантендрину,
Катують, мучать Бого-Сина...
Хто б міг дивитись — та не Мати!
I на Голгофу люд, як море,
Ведуть Ісуса Назорея...
За що? — Незріяї єреї?...
Хто ж сонце спинить? Хто поборе?
Лиш тільки Той, хто сонця творить,
Спинить Він може — в рух пустити,
О, ви незріяї, вперті діти
Ще скажете: „Хай впадуть гори...
Нехай від Бога нас закриють,
Щоб нам Його лиця не бачити“.
Дивіться: — Скорбна Мати плаче...
Не чують — мов шакалі виуть.
I ось Голгофа й хрест чорніє,
A на хресті Ісус розп'яtyй.
Імла скрзь черна землю криє,
A під хрестом Скорботна Мати.
Тоді, як світ увесь покинув
I учні розійшлися, розбривши...
Й померкло сонце в ту хвилину.
A Мати під хрестом, схиливши,
Останні там ронила сльози...
I в силу вірила чудесну!
Коли Його до гробу зложать, —
Він з гробу встане і воскресне!

19. 4. 45.

тус всесвітнє наше братство. Але коли він заговорив, мені здавалося, що перед нами стоїть ще молодий чоловік з ясним розумом і пра- вельними думками. Він дуже зацікавився нашою долею на скітальщині й обіцяв нам багато допомогти. З його приїздом, наш Союз

стався членом Всесвітнього Союзу Баптистів і ми відчули, що хоча ми знаходимся на скітальщині, але зате не одні. Д-р Рушброк говорив з турботами про майбутній Всесвітній Конгрес й обіцяв і нам своєчасно прислати запрошення. I коли всі по всьому світі вже знали, що Господь відкликав д-ра Рушброка з цієї землі в Свій небесний дім, тоді ми отримали з Лондону офіційне запрошення на Конгрес, яке було підписане д-ром Рушброком. Здавалося тоді, що померлий кліче нас з-за гробу, кажучи: „Я не забув про вас — бідних Ді Пі, й запрошу приїхати на Конгрес!...“

I ми поїхали. Поїхали не відразу, а після довгих турбот і приготовлень. Помагав нам Сам Господь через Своїх дітей, а головним чином через баптистського проповідника Робертсона, — релігійного референта в Головній Квартирі англійської зони. Нам було якося дивно й ніяково тримати в руках заграницний пашпорт, — нам — безправним і безпідданим скітальцям.

Ми їхали разом з німецькою делегацією в окремому вагоні 2-го класу міжнародного потягу. Цим потягом їхало також багато делегатів із різних країн. I коли в Гамбургі їшли ми вздовж пероном, на нас уважно дивилися з одного вагону чорні обличчя негрів. „Конгрес! Конгрес!“ — гукали вони. „Так, Конгрес!“ — відповіли ми. Я підійшов до одного негра й запитав його: „Ви баптист?“ — „Так!“ — відповів він, сердечно стиснувши мою руку. Я також баптист із Ді Пі — промовив я. Чи ви знаєте, що це значить Ді Пі? — запитав я його. Так, дійсно, ми в Америці всі знаємо про Ді Пі, — відповів негр і пояснив мені, що вони в числі 70 осіб являються делегатами на Конгрес від негритянського Союзу Баптистів Північної Америки, в якому нараховується кілька мільйонів дорослих членів, та щов цьому вагоні іде президент негритянського Союза, а також негритянський хор, і що вони вже 3 місяці подорожують, а тепер повертаються з Палестини.

Ніччю ми прибули на данську границю. Німецькі й данські урядники контролюють наші пашпорти і ми віддаємо свої німецькі гроші, бо вони не курсують за границею. Нас зустрічає офіцер в уніформі, в якого на рукаві написано: „Данська Баптистська Поміч“. Він веде статистику прибуваючих делегатів, а делегатам з Німеччини купує білети в Копенгаген і назад. На пероні я розмовляв з залиничним службовцем. Він скажиться, що останніми днями міжнародні потяги спізнюються на кілька годин. „Це мабуть тому, що їдуть делегати на Всесвітній Баптистський Конгрес“, — пояснював я. „Ну, слава Богу!, — зідніув залиничний службовець, — тепер, напевно, після релігійного конгресу буде краще на світі“.

Потяг же підійде по данській землі. Луги, поля і маленькі домики, а міст мало. Накінець наш цілий потяг ввозять на пароплав і ми, сидячи в вагоні; пливемо морем. A на другому боці нас забирає паротяг і ми знову швидко прямуємо далі.

Копенгаген — столиця Данії. Вже на станції видніються великі написи: „Всесвітній Конгрес Баптистів“. Тут здобуваємо інформації в конгресовому кіоску, після чого спеціальні провідники з опасками на руках, ведуть нас через місто в головне конгресове бюро. Все в місті нас дуже дивує: і те, що місто ціле і не зруйноване, й що магазини переповнені різними матеріалами. Ми відвічайлися від того всього, що бачимо, а німецькі делегати не можуть отягитись з дива, повсякчасно повторюючи: „Як це дивно бачити незруйноване місто!“

В бюрі тісно, — сотні людей. Різні народи й різні мови: білі, чорні й жовті, але всі брати та сестри. Тут містяться: пошта, банк і різні уряди. Негри, що приїхали з нами, стоять в черзі і міняють долари на данські корони. Ми реєструємося і нам дають членську карточку й пічліг в одній із 20 шкіл призначених для Конгресу. Брати: Галуст'янц, Болтнів, Гордій, Речун-Панько і я, всі ми разом і всі презентуємо на Конгресі Ді Пі і втікачів. Ми відразу ж відчуваємо велику відповідальність перед Богом і нашим братством, яке презентуємо. В наших течках є готовий меморандум до Конгресу, якого маємо всього лише 100 пр., а історії нашого Союзу ми не вспіli надруковувати. Данські брати приходять нам на поміч, і вже після двох днів маємо 2 тисячі друкованих примірників. Все це ми повинні роздати делегатам.

Несподівано зустрічаємо польську делегацію. Перед нами обличчя наших старих друзів. Приємна зустріч, і сотні різних питань. А скільки радості й тривог!.. Входить д-р Белл в товаристві жінок, ми знайомимося з нею і просимо д-ра Белла, як референта допомоги для Ді Пі, прочитати наш меморандум перед Конгресом. Він погоджується, а ми радіємо. Частина праці виконана.

В гімнастичній залі великої школи розложені на підлозі сінники й одіяла. Все тут приготовано для нашої зустрічі. Разом з нами делегати — лотиші від Ді Пі, шведи і інші. Браття лотиші нічого не надрукували для Конгресу і ми пропонуємо, щоби наш меморандум був не тільки від слов'ян, але й від балтійців: лотишів, естонців і литовців. Снідаємо всі разом і повсякчасно співаемо наші пісні. Старий швед пропонує заспівати всім разом: „Боже, близьче Тебе“. Ми тримаємо один одного за руку й співаемо на різних мовах, співаемо з чуттям, а на очах сльози. Ми привичасі до сліз, але у шведів також сльози. Чудові віруючі і добрі люди ці шведи!

Обідаємо в долішній залі одної із баптистських церков. Їдять тут: французи, бельгійці, голландці, поляки, німці, румуни, югослов'яни, фінляндці, чехи, італійці, гішпанці, австрійці, Ді Пі й багато інших, за яких платить Конгрес. На столі багата їжа, а ми вже давно так смачно не їли. Але добре попоїсти нема часу, бо треба з кожним порозмовляти, самому розповісти, запізнатися. В ідалні великий рух, шум, розмови.

Ми знову в бюрі. Підходить якийсь чоловік високого росту, широкоплечий. „Я Наркевич” — говорить він. „Ви брат Наркевич з Америки? Вітаю вас, брате! Як приемно, що ми зустрілися!” На мене дивляться добре братові очі, з яким листувавсь. Ми передаємо один одному багато новин. Довідуємося, що не приїхуть ні брат Непрань, ні брат Давидюк. Нема також нікого від українців з Канади. Всі вони волію віддати гроші на допомоговий фонд Ді Пі, замість трачення їх на дорогу. Наши брати обстутили якусь сестру. Я підходжу й прислуховуюся до розмови. „Добрий день, сестро!” — „Добрий день, брате!” — відповідає вона весело. „Я сестра Сілоді з Америки”. „Ах, це Ви! Як приемно, що ми зустрілися”. А ось наші старі друзі: брат і сестра Грикман з Бельгії. Брат Грикман не хоче розлучитися з нами й рішає переселитися до нас в школу. Ми до віддомуємося, що брат Дейнека також є тут і ми знайомимося з ним. Від того часу наші американські друзі ввесь час з нами, ми ділмося різними новинами, а вони помагають нам грошима, за які можемо купити деякі дрібні речі.

Відкриття Конгресу відбулося у величезній міській залі в присутності 5000 делегатів із 52 країн. На трибуні президія Конгресу, прем'єр міністер данського уряду, президент міста Копенгагена, лютеранський епископ і інші. Над трибunoю висять 52 прапори різних держав. На бальконах з двох боків містяться духовна оркестра й хори. Всі присутні співають: „Блажен союз, що нас в Христі усіх з'єднав. . . Розпочинається спільність дітей Божих всього світу, всіх націй і рас. Скільки радості й тривоги. Вступну промову виголосив д-р Люїс — Генеральний Секретар Всесвітнього Союзу Баптистів, а вслід за ним прем'єр міністерів, міський голова Копенгагена, лютеранський епископ й багато інших делегатів Європи, Америки, Азії й Австралії. Офіційні мови Конгресу: англійська й данська. Багато делегатів у національних убраних. На трибуну викликають балтійців. Виходять групи лотишів, естонців, і литовців у національних убраних. Вони стоять кілька хвилин і відходять під голосні оплески делегатів. Це Ді Пі зі Швеції. Я закриваю очі, і мені здається, що як тільки їх відкирою, зобачу на трибуні український хор, бр. Поліщук, також у національних укр. строях. Але хору нема. Можливо на наступному Конгресі всі почують наш чудовий український спів. Є інші великі хори: шведський, данський і негритянський. Привітальні телеграми. Їх багато, а серед них телеграма від короля і королеви Данії від президента Трумана. Ці дві телеграми Конгрес вислуховує стоячи. Телеграма президента Трумана такого змісту:

Більш Дім,
Вашингтон

25 липня, 1947

Сьомому Всесвітньому Конгресу
в Баптистів:

Я з радістю посилаю мої привіти Сьомому Всесвітньому Конгресові Баптистів.

Сьогоднішній світ у вищому ступені має потребу в діяльності конструктивних сил доброї волі і в співпраці їх у відшуканні формул для надійного спокою. Тим самим, що Баптисти зібралися для нарад і поклонення в атмосфері братньої спільноти і братньої любові, Баптисти символічно представили надію всього людства на більш світлу будущину.

Для завершення вільного й умиротвореного, єднання всього світу, якого поважно бажають всі люди доброї волі, нам необхідно посвятити себе не тільки політично-економічній співпраці, але подібно також і взаємному духовому служінню. Для цієї необхідної мети я обіцяю найкращу підтримку Спол. Штат. Ам. Ви! Як приемно, що ми зустрілися”. А ось

Прийміть, прошу, мої найкращі побажання успіху!

Гаррі С. Труман.

Вражінь так багато, що трудно все спіймати. Всі зібрання і конференції відбуваються в двох величезних залах, або в інших менших місцях. Одне зібрання присвячується пам'яті померлого д-ра Рушброка, а вслід за ним ціла безконечна низка різних конференцій і зібрань присвячених молоді, історії баптизму, захороненнях місців, евангелізації світу, жіноча конференція, конференція капеланів, студентів і професорів богословських школ, національні конференції, конференція помочі віткачам і Ді Пі і інші.

Д-р Белл читає перед Конгресом наш Меморандум. Нам пропонують встати. Ми встаємо зо своїх місць, на нас дивиться цілий Конгрес і вітає гучними оплесками. Зміст нашого меморандума наступний:

Делегати, що є присутні на 7-му Всесвітньому Конгресі Баптистів в Копенгагені від 29-го липня до 3-го серпня 1947 року від Українських, польських, російських і білоруських Ді Пі і віткачів, що живуть в Німеччині на американській і британській зонах та в Австрії і зорганізовані в один баптистський Союз, цим звертаються до Конгресу з наступною прословою:

Весною 1945 року союзні війска звільнili нас від тяжкої праці в Німеччині, куди багато з нас були примусово привезені гітлерівською владою під час останньої війни. З того часу ми живемо в таборах, знаходячись під опікою УНРРА, а тепер — IPO. За цю опіку великий матеріальний вклад в УНРРА.

Як християни-баптисти, ми стараємося жити в таборах гідно перед лицем Господнім, проповідуючи людям Євангелію. Наші богослужіння відбуваються приблизно в 100 таборах і місцях обох зон Німеччини, і через служіння словом та завдяки високому моральному життю наших віруючих, багато людей навернулося до Бога, прилучившись до Церкви. Ми маємо понад 50 пасторів, місіонарів і кольпортерів, що самовіддано працюють у церквах на місцях в роз'їздах. Ми маємо біблійну школу, що в ній вчиться 20 студентів. Ми маємо місійний

тньому Союзові Баптистів сталий реферат несення помочі Ді Пі і віткачам.

Конгрес виносить резолюцію відносно Ді Пі і рішає нам допогти. Конгрес висилає відносно Ді Пі телеграму президентові Труманові.

Тепер про наші потреби знає весь Конгрес і все Всесвітнє Братство. Ми роздаємо друковані листки меморандума та історію нашого Союзу всім делегатам. Ми всі п'ятеро дуже зайняті цією працею. Складаємо і роздаємо. Роздаємо цілими днями: в залах, в проходах, на дворі, в трамваях, — всюди, де тільки зустрічаемо делегата за значком на грудях.

Лорд — мер міста Копенгагена запрошує 350 делегатів до себе на обід. Ми, Ді Пі, також запрошенні. Я перший раз на такому прийнятті за сяючими свічадами і блискучими паркетами. На довгих столах наставлено багато різної їжі. Кріслем нема і кожний, стоячи, бере собі зо стола на тарілку все, що хоче і єсть.

Ми знайомимося з багатьма делегатами і проводжуємо роздавати меморандум. Нас фотографують і записують наші адреси. Ми підходимо до президента конгресу, — він з Австралії.

„Візьміть наших Ді Пі в Австралію” — просимо ми його. Президент усміхається, фотографується з нами і поручає нашу справу своєму секретареві. Ми розмовляємо з делегатами Південної і Північної Америки, Англії, Канади і з багатьма іншими. Всі ми говоримо одне й те саме: „Ми делегати від Ді Пі, потурбуйтесь, щоб наші скіタルці могли перейхати до вашої країни”. Всі приймають сердечний увід в наші прослоби, затонтувати, обіцяють, а д-р Смалей — генеральний секретар Канадського (англійського) Союзу Баптистів просить прислати йому негайно список всіх наших віруючих. „Першо, ми це виконаємо відразу”, кажемо ми йому.

(Кінець буде).

С. Бичковський

Д о р о г о ю П р а в д и

Дорогою правди ми йдем без вагання,
Крізь терни колочі в небесний наш край.
Наши гими перемоги лунає в стражданнях,
О, Боже Святий, нам в борні помагай.

Ми йдем...Хоч навколо реве хуртовина,
І ворог лукавий псує нашу путь.
Та вірим, настане світанку година,
Темряви примарі на віки минуть.

І сонечко в небі привітно засяє,
Розсіється ночі холодної мла,
А співи про волю кругом залунають,
І впадуть кайдани неволі і зла.

Тоді вороги посомлені будуть, —
Прийде бо розплати Господньої день;
Віддасть Він усім за насилия й облуду,
І жорстоке зло Він зруйнує упень.

А всіх переможців Він прийме до себе,
В насліді віддасть їм небесні краї,
І вічно з Творцем царюватимуть в небі,
Навіки забудуть страждання свої.

Дорогою правди ми йдем одинокі,
Хоч кров'ю й слозами залита нам путь,
Піднімемо прапор Господній високо, —
Не страшна нам пекла і ворога лютъ!